

Brottsförebyggande Rådet 2016-10-24

Svar på Motion om handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Ärendet

I en motion från Siv Sahlström (C) med flera gällande handlingsplan mot våldsbejakande extremism föreslås att Danderyds kommun ska vara en länk i den nationella säkerhetskedjan genom att:

1. att ta fram en lägesbild, som kontinuerligt ska uppdateras, av våldsbejakande extremism i kommunen
2. att göra en handlingsplan mot våldsbejakande extremism
3. att utse en samordnare med ansvar för helheten i kommunen

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Brottsförebyggaren föreslår att BRÅ/Trygg i Danderyd beslutar

- Tjänsteutlåtande 2016/0409 överlämnas till kommunstyrelsen som BRÅ/Trygg i Danderyds svar på motionen.

Bakgrund

Terrordåd och hot om terror som slår mot demokratiska värderingar och orsakar död, lidande och otrygghet. Det drabbar individer, grupper och samhällen.

Omvärldsbevakning

Mot denna bakgrund har flera kommuner, skapat handlingsplaner, riktlinjer eller liknande för att arbeta med att förebygga våldsbejakade extremism och värna demokrati. Vissa kommuner har inrättat funktioner för ändamålet och vissa kommuner har nyanställt för att kunna bedriva ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och värna demokratin.

Samarbete på nationellt plan

Regeringen har inrättat ett kansli som arbetar med frågan. Kansliet leds av "den nationella samordnaren för att värna demokrati och förebygga våldsbejakande extremism". Enligt den nationella samordnaren har kommunerna stora möjligheter att förebygga terrorism. I linje med det har den nationella samordnaren arbetat intensivt med att kontakta/samarbeta med nyckelpersoner i kommunerna. I Danderyds kommun har kommunledningskontoret utsett brottsförebyggaren som kontaktperson. Arbeta har skett i nära samarbete med säkerhetschefen.

Arbetet mot våldsbejakande extremism i dagsläget.

Redan idag bedrivs det arbete mot våldsbejakande extremism i kommunen. Brottsförebyggaren och säkerhetschefen har deltagit i olika externa nätverk, lyft frågan i interna nätverk och genomfört utbildningsinsatser och tekniska åtgärder. Insatserna har varit av blandad karaktär och omfattats av både säkerhetsperspektiv och förebyggande perspektiv. Ett exempel är konferensen "Ung i Roslagen 2015" på tema tolerans och integration vilken innehöll föreläsningar om våldsbejakande extremism. Runt 350 deltagare som arbetar med ungdomar i Roslagskommunerna deltog.

Säkerhetsarbete mot terrorism och hot mot demokratin ingår i kommunens ordinarie säkerhetsarbete och pågår även det redan idag, vilket beskrivs mer utförligt längre fram i utlåtandet.

Brottsförebyggarens utredning/yttrande

Uppgifter och roller

För att organisationen ska bli mindre sårbar bör två personer utses som samordnare, förslagsvis säkerhetschefen och brottsförebyggaren. Brottsförebyggaren och säkerhetschefen bör bägge ha rollen som kontaktpersoner i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. Det bör ankomma på säkerhetschefen att kvalitetssäkra arbetet mot terrorism och våldsbejakande extremism inom ramen för arbete med risk- och krishantering samt på brottsförebyggaren att skapa riktlinjer för att förebygga våldsbejakande extremism och värna demokrati.

Befintliga strukturer

Den nationella samordnaren förordar att det förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och för värnande av demokrati ska ske inom befintliga strukturer. Det finns redan sådana strukturer i Danderyds kommun. Ett exempel är "Ungt Fokus" där ledningspersoner för polis och olika förvaltningar tillsammans med brottförebyggaren/drogförebyggaren leder det förebyggande arbetet mot alkohol, tobak och droger. Arbetet planeras och utförs av ett nätverk av personer som koordineras av brottsförebyggaren/drogförebyggaren. Nätverket består av personer som arbetar med ungdomar inom kommunen (representanter från kyrkan, ungdomsmottagningen, elevhälsan, polisen, fritidsfält, socialförvaltningen/fältteamet, fritidsgårdarna med flera).

Stöd för att skapa riktlinjer/handlingsplan

Med stöd av kommunledningskontoret och styrgruppen för Ungt Fokus pågår det ett arbete med att ta fram riktlinjer alternativt en handlingsplan för att värna demokrati och förebygga våldsbejakande extremism. Det finns en samsyn om att det finns behov av att utveckla kommunens förebyggande arbete i frågan. Uppfattningen är att det låter sig göras med befintliga resurser och med i stort sett befintliga strukturer. Dock bör det poängteras att arbetet med planering, förankring och långsiktigt vidmakthållande bör få ta tid.

Arbete mot terrorism och hot mot demokratin (före, under och efter kris) ingår i kommunens ordinarie säkerhetsarbete. I det arbetet ingår att utarbeta rutiner för omvärldsbevakning, att göra lägesanalyser och föra en kontinuerlig dialog med polis och säkerhetspolis. Det sker redan idag. Terrorhot och incidenter bör inte skiljas från övrig krishantering som leds av kommunens högsta ledning både politiskt och byråkratiskt. Det är viktigt att säkerhetsarbetet inte splittras på olika funktioner som hanterar skilda målområden. Systemet ska kunna hantera alla sorters kriser (se krisledningsplanen). Det är därför inte tillrådligt att göra olika planer för skilda hotbilder som exempelvis våldsbejakande extremism, våld och hot mot politiker eller huliganism. Däremot kan man med fördel undersöka ifall det finns behov av att kvalitetssäkra systemet med avseende på våldsbejakande extremism, exempelvis vad gäller kartläggning och informationsvägar.

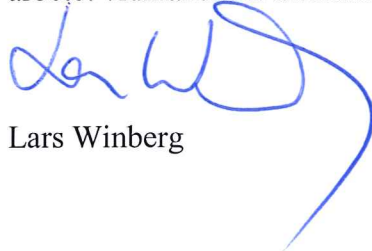
Sammanfattning/Slutsats

Motionen från Siv Sahlström med flera föreslår att kommunen ska göra en plan för att arbeta mot våldsbejakande extremism. För att inte riskera att splittra säkerhetsarbetet med en plan utöver krishanteringsplanen föreslås att kommunen följer den nationella samordnarens förslag på målsättning. Det innebär att kommunen ska arbeta med att *förebygga* våldsbejakande extremism *och värna demokrati*. I det arbetet bör man beakta den nationella samordnarens rekommendationer (SOU: Utredningen En nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, Ju 2014:18, Promemoria 2015-12-03).

Det bör göras en översyn för att kvalitetssäkra ordinarie säkerhetsarbete mot våldsbejakande extremism

Brottsförebyggaren och säkerhetschefen bör utses som samordnare av det förebyggande arbetet mot extremism.

Kommunstyrelsen bör granska processerna med kvalitetsäkning av säkerhetsarbetet samt framtagandet av riktlinjer och handlingsplaner tills det att arbetet vidmakthålls alternativt vidareutvecklas inom ordinarie strukturer

Lars Winberg

Annette Lindell

